

ΕΝΔΟΜΗΤΡΙΩΣΗ

ΟΡΙΣΜΟΣ-ΠΑΘΟΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ-ΔΙΑΓΝΩΣΗ-ΣΤΑΔΙΟΠΟΙΗΣΗ

ΜΗ ΕΠΕΜΒΑΤΙΚΗ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ Β. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ, *Pharm. D., Ph.D., F.E.S.C., I.O.M., L.F.I.B.A.*

ΛΕΚΤΟΡΑΣ

ΚΛΙΝΙΚΗΣ ΧΗΜΕΙΑΣ – ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗΣ ΒΙΟΧΗΜΕΙΑΣ

ΙΑΤΡΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

Β' ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ ΚΑΙ ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ

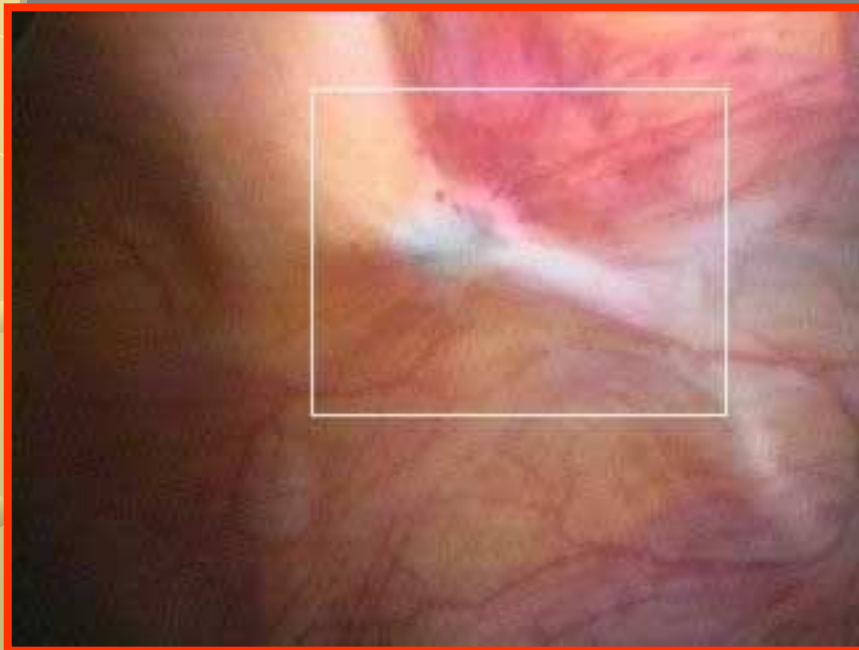
ΑΡΕΤΑΙΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

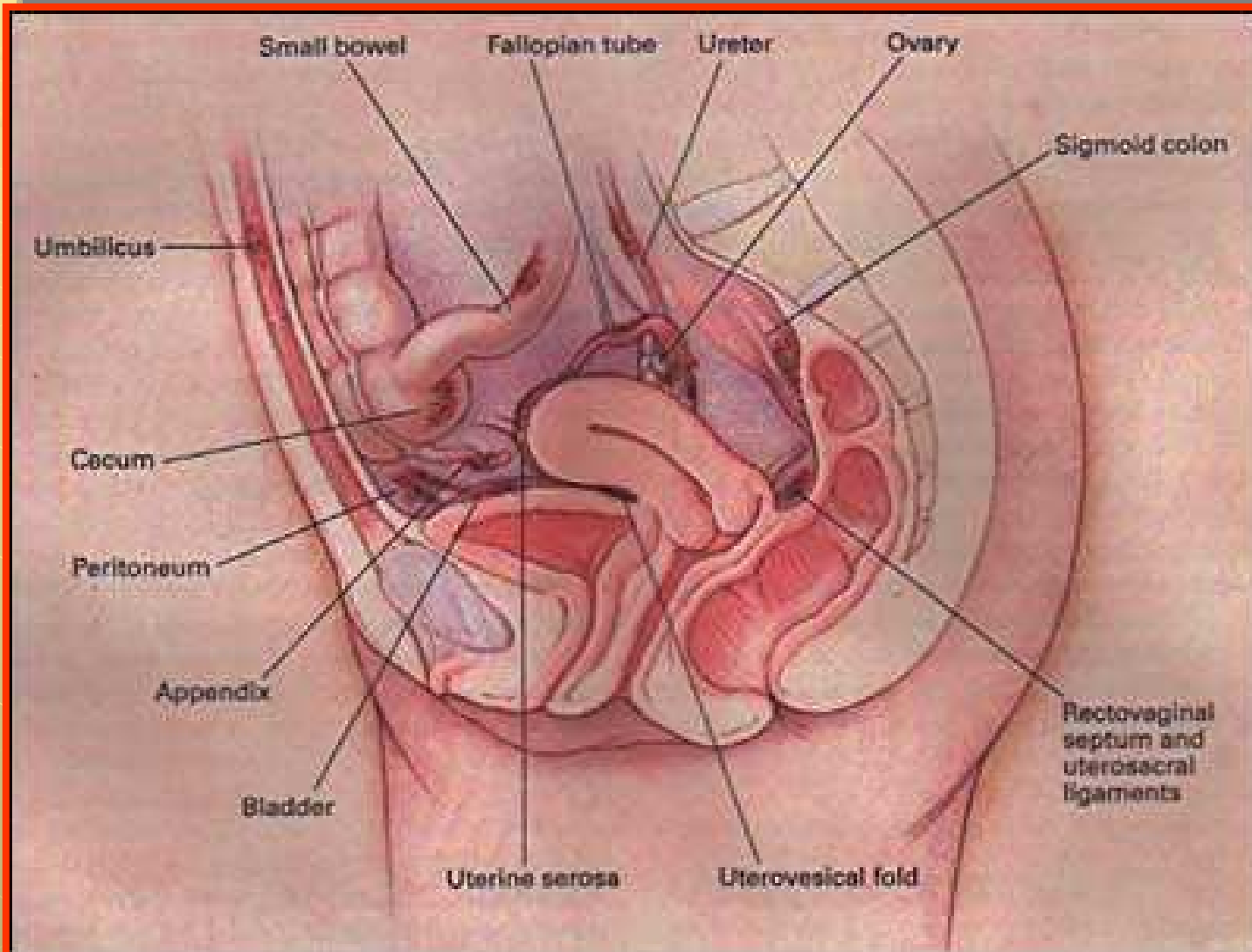
ΕΝΔΟΜΗΤΡΙΩΣΗ - ΟΡΙΣΜΟΙ

**ΚΑΛΟΗΘΗΣ, ΧΡΟΝΙΑ, ΥΠΟΤΡΟΠΙΑΖΟΥΣΑ, ΠΟΛΥΠΑΡΑΓΟΝΤΙΚΗ
ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΝΟΣΟΣ ΠΟΥ ΠΡΟΣΒΑΛΕΙ ΚΥΡΙΩΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ
ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ ΣΕ ΠΟΣΟΣΤΟ ΠΟΥ ΑΓΓΙΖΕΙ ΤΟ 15%**

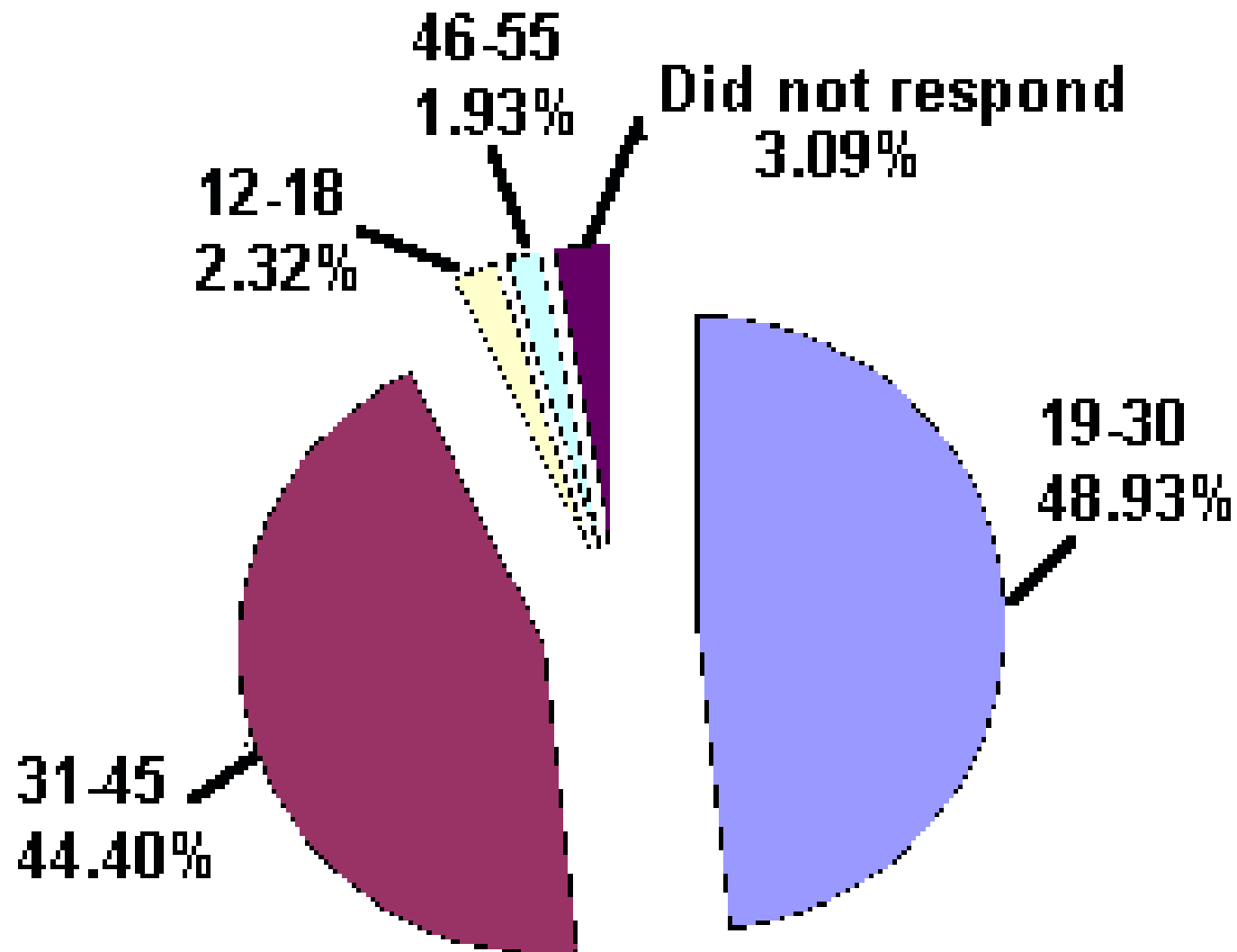
**Η ΝΟΣΟΣ ΟΡΙΖΕΤΑΙ ΩΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑ ΕΝΔΟΜΗΤΡΙΚΗΣ
ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑΣ ΑΔΕΝΙΩΝ ΚΑΙ ΣΤΡΟΜΑΤΟΣ ΕΚΤΟΣ ΜΗΤΡΑΣ, ΜΕ
ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ ΕΜΦΥΤΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΕΝΤΟΣ Ή ΚΑΙ
ΕΚΤΟΣ ΠΥΕΛΙΚΗΣ ΚΟΙΛΟΤΗΤΑΣ**

ΘΕΣΕΙΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΕΝΔΟΠΥΕΛΙΚΗΣ ΕΝΔΟΜΗΤΡΙΩΣΕΩΣ

Demographics - Age

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΣΥΜΒΑΛΟΥΝ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΕΝΔΟΜΗΤΡΙΩΣΕΩΣ

- **ΓΕΝΕΤΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ**
- **ΑΝΟΣΟΛΟΓΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ**
- **ΟΡΜΟΝΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ**
- **ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ**

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΕΝΔΟΜΗΤΡΙΩΣΕΩΣ

- **ΑΝΕΠΑΡΚΕΙΑ ΤΟΥ ΑΝΟΣΟΛΟΓΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ**
- **ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΕΝΔΟΜΗΤΡΙΩΣΕΩΣ**
- **ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΚΑΤΑΜΗΝΙΟΥ ΚΥΚΛΟΥ ΛΙΓΟΤΕΡΗ ΤΩΝ 27 ΗΜΕΡΩΝ**
- **ΠΡΩΙΜΗ ΕΝΑΡΞΗ ΚΑΤΑΜΗΝΙΟΥ ΚΥΚΛΟΥ**
- **ΕΜΜΗΝΟΡΡΥΣΙΑ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΗΣ ΤΩΝ 7 ΗΜΕΡΩΝ**
- **ΑΝΥΠΑΡΞΙΑ ΚΥΗΣΕΩΣ**
- **ΜΑΙΕΥΤΙΚΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ (ΩΨΙΜΗ ΠΡΩΤΗ ΚΥΗΣΗ ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΗΛΙΚΙΑ ΤΩΝ 30 ΕΤΩΝ)**
- **STRESS**
- **ΔΙΑΙΤΑ ΥΨΗΛΗΣ ΠΕΡΙΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΣΕ ΥΔΡΟΓΟΝΩΜΕΝΑ ΛΙΠΑΡΑ (TRANS-FAT)**
- **ΑΝΑΤΟΜΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ (ΑΝΩΜΑΛΗ ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑ ΜΗΤΡΑΣ, ΣΤΕΝΟΣ ΚΟΛΠΟΣ)**
- **ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΕΠΙΜΗΚΥΣΜΕΝΩΝ ΚΑΤΑΜΗΝΙΩΝ ΚΥΚΛΩΝ ΜΕ ΜΙΚΡΟΤΕΡΑ ΤΩΝ ΣΥΝΗΘΩΝ ΔΙΑΜΕΣΑ ΔΙΑΣΤΗΜΑΤΑ ΜΕΤΑΞΥ ΚΥΚΛΩΝ**
- **ΦΥΛΕΤΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ (ΚΑΥΚΑΣΙΕΣ ΜΕ ΥΨΗΛΟΤΕΡΟ ΚΙΝΔΥΝΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΕΝΔΟΜΗΤΡΙΩΣΕΩΣ ΑΠΟ ΑΦΡΙΚΑΝΕΣ-ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΔΕΣ)**

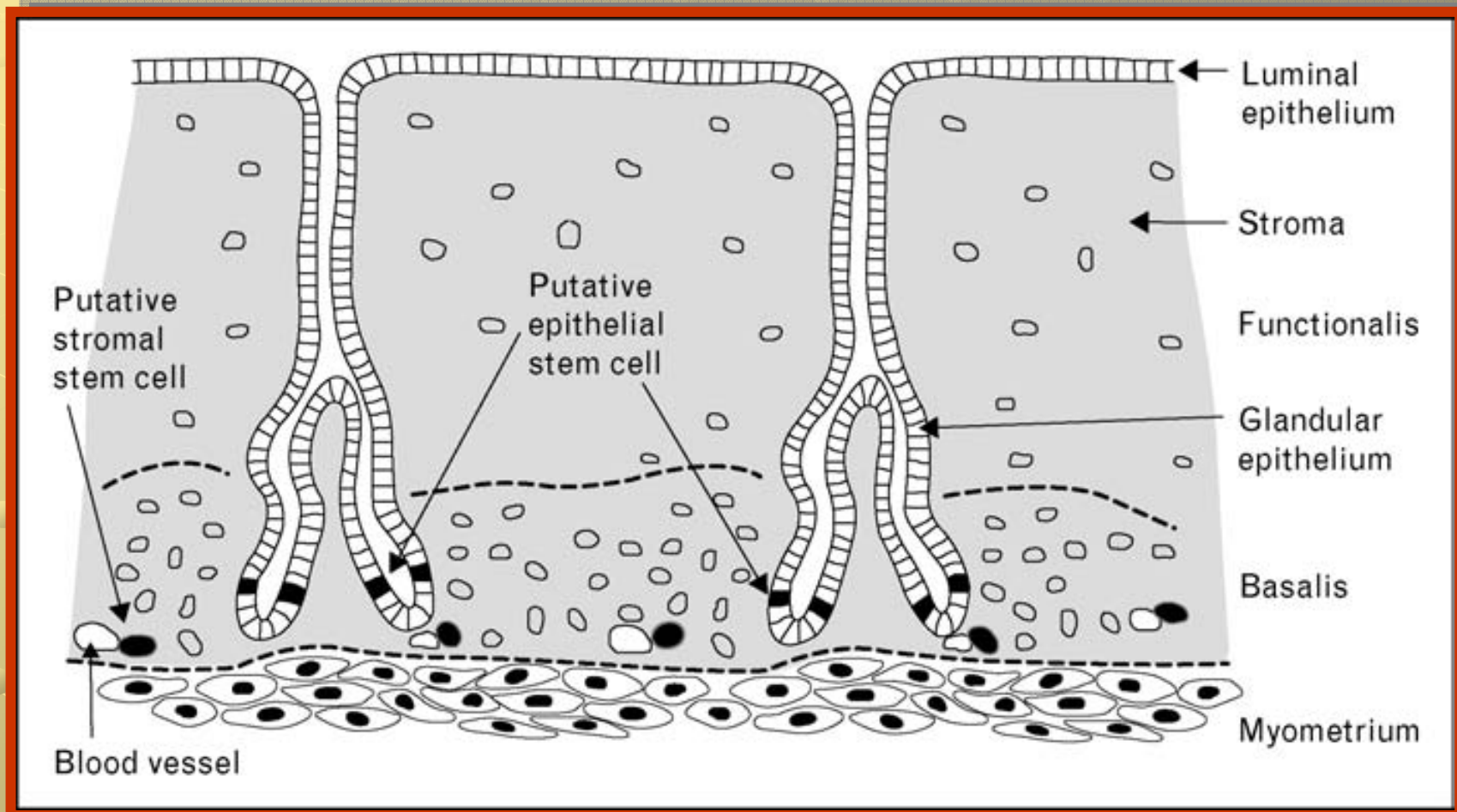
ΠΑΘΟΦΥΣΙΟΛΟΓΙΚΗ ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΝΔΟΜΗΤΡΙΩΣΕΩΣ

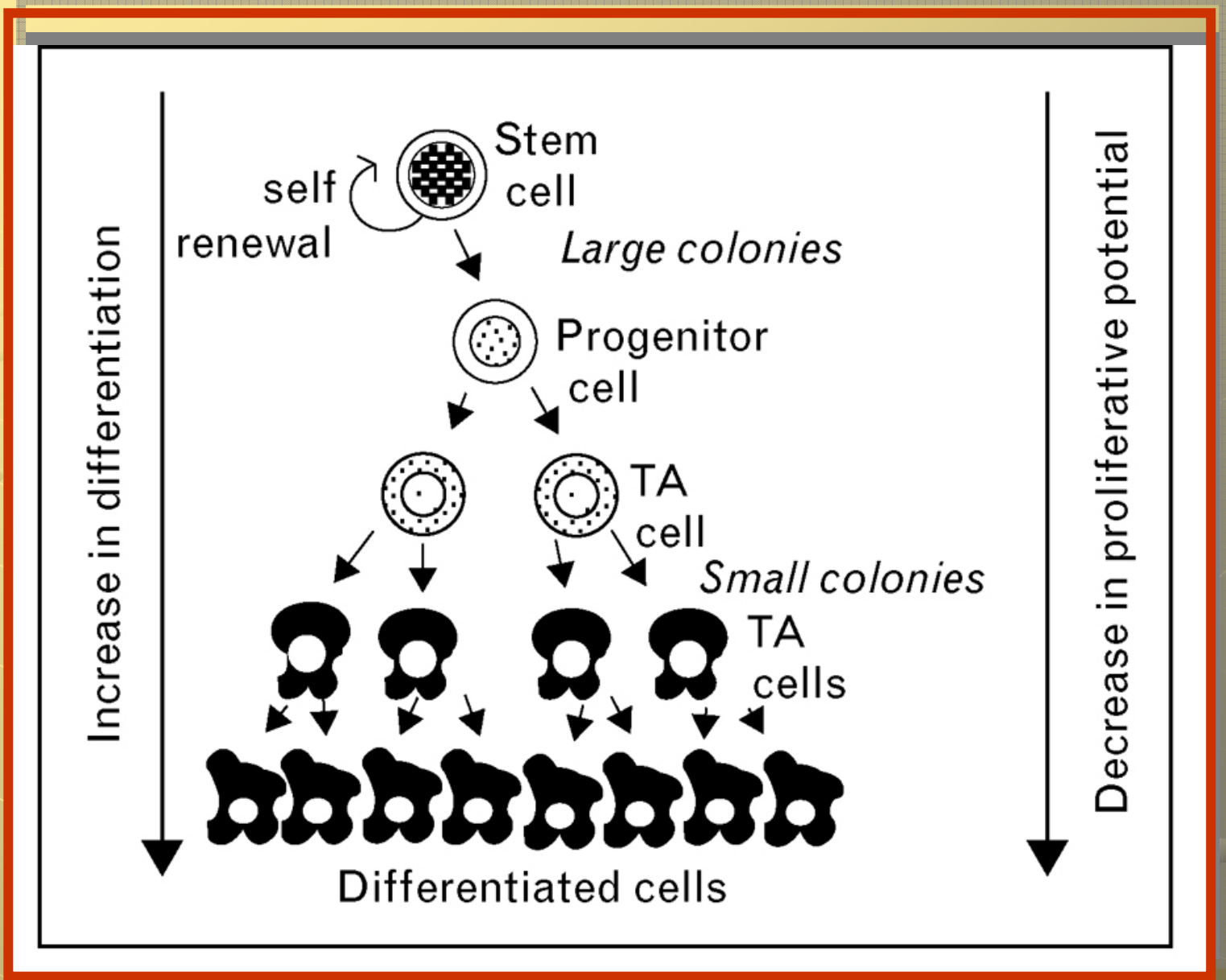
- ΠΑΛΙΝΔΡΟΜΗ ΕΜΜΗΝΟΡΡΥΣΙΑ (Retrograde Menstruation, Θεωρία Sampson)
- ΜΕΤΑΠΛΑΣΙΑ (Metaplasia, Θεωρία Meyer)
- ΑΙΜΑΤΟΓΕΝΗΣ ΚΑΙ ΛΕΜΦΟΓΕΝΗΣ ΔΙΑΣΠΟΡΑ ΕΝΔΟΜΗΤΡΙΚΩΝ ΚΥΤΤΑΡΩΝ ΑΠΟ ΤΟ ΕΩΤΕΡΙΚΟ ΤΗΣ ΜΗΤΡΑΣ ΣΕ ΑΛΛΕΣ ΘΕΣΕΙΣ (Spread of endometrial cells via blood or lymphatics, Θεωρία Halban)
- ΕΥΘΕΙΑ ΕΜΦΥΤΕΥΣΗ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΕΠΕΜΒΑΣΗ (Direct Implantation of Endometrial Cells into the Abdomen during Surgery)

ΝΕΟΤΕΡΕΣ ΑΠΟΨΕΙΣ ΣΤΗΝ ΠΑΘΟΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΝΔΟΜΗΤΡΙΩΣΕΩΣ

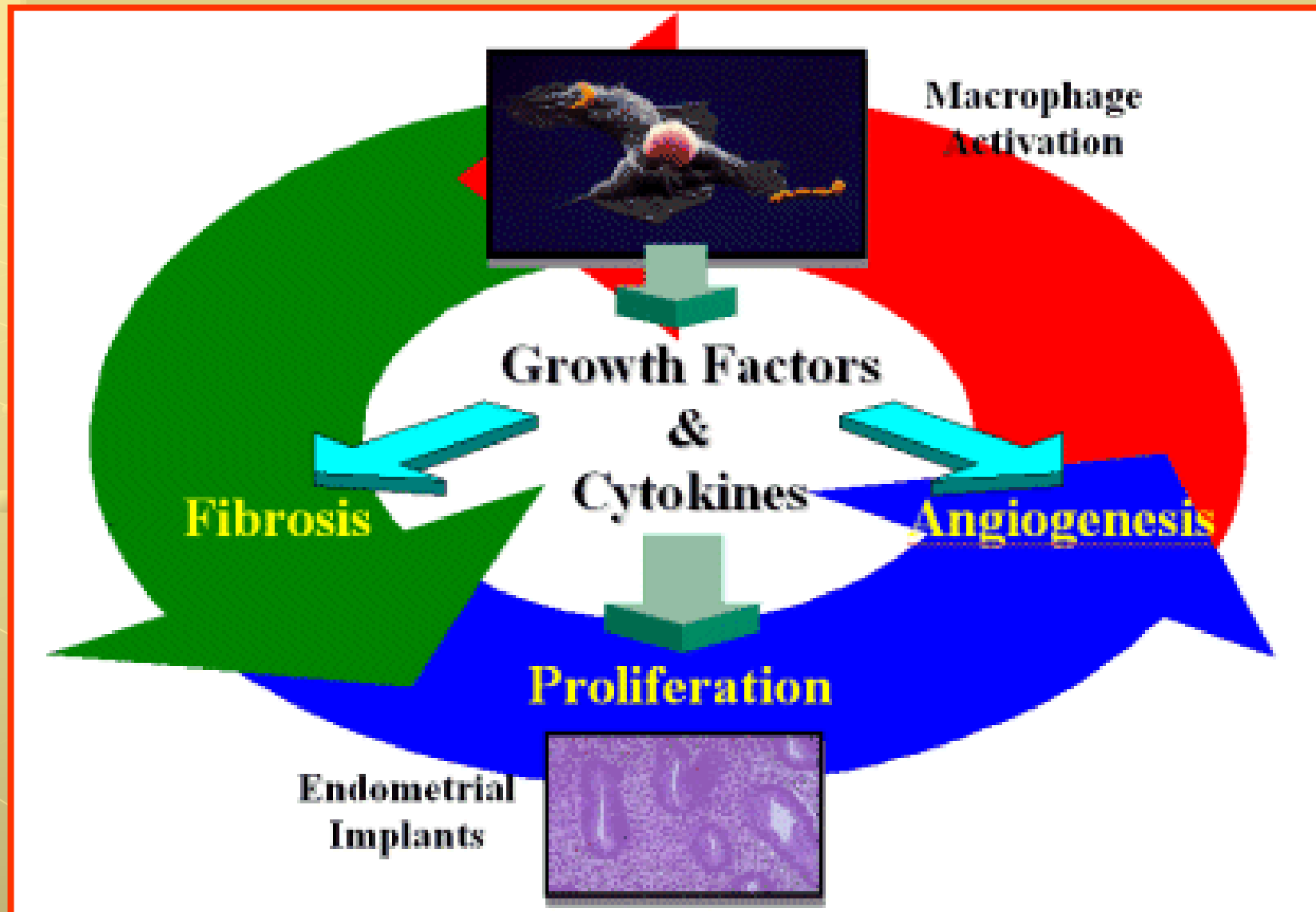
- **ΙΝΩΔΟΛΥΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ**
- **ΑΠΟΥΣΙΑ ΓΟΝΙΔΙΩΝ ΡΥΘΜΙΣΗΣ
ΚΥΤΤΑΡΙΚΟΥ ΚΥΚΛΟΥ**
- **ΑΡΧΕΓΟΝΑ/ΠΡΟΔΡΟΜΑ
ΕΝΔΟΜΗΤΡΙΚΑ ΕΠΙΘΗΛΙΑΚΑ
ΚΥΤΤΑΡΑ ΚΑΙ ΚΥΤΤΑΡΑ ΣΤΡΩΜΑΤΟΣ
(Stem/Progenitor Endometrial Epithelial
and Stromal Cells)**

ΟΙ ΠΙΘΑΝΕΣ ΘΕΣΕΙΣ ΤΩΝ ΘΕΩΡΟΥΜΕΝΩΝ ΕΝΔΟΜΗΤΡΙΚΩΝ ΑΡΧΕΓΟΝΩΝ/ΠΡΟΔΡΟΜΩΝ ΚΥΥΤΑΡΩΝ ΣΤΟ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΕΝΔΟΜΗΤΡΙΟ

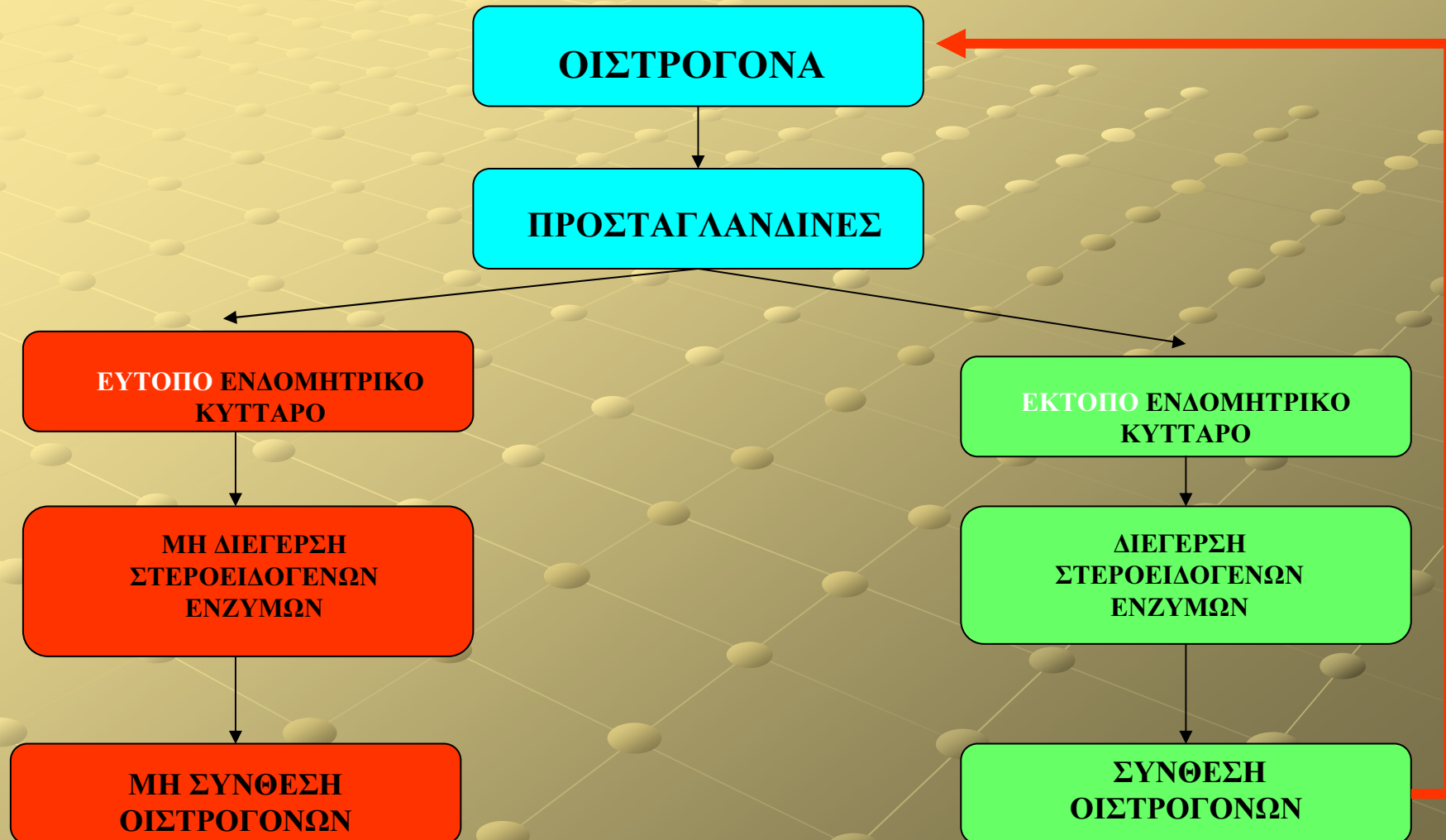

**ΣΧΗΜΑΤΙΚΗ ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗ ΠΑΘΟΦΥΣΙΟΛΟΓΙΚΩΝ
ΒΙΟΧΗΜΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΣΜΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΕΝΔΟΜΗΤΡΙΩΣΕΩΣ**

ΠΡΟΣΤΑΓΛΑΝΔΙΝΕΣ ΣΤΗΝ ΕΝΔΟΜΗΤΡΙΩΣΗ

ΔΥΣΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΑΝΟΣΟΠΟΙΗΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΣΤΗΝ ΕΝΔΟΜΗΤΡΙΩΣΗ

- **ΑΥΞΗΜΕΝΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΑΝΤΙΣΩΜΑΤΩΝ ΟΡΟΥ**
- **ΕΛΛΑΤΩΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΗ ΤΩΝ ΚΥΤΤΑΡΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ-ΔΟΛΟΦΩΝΩΝ (natural-killer cells) - ΜΕΙΩΜΕΝΗ ΚΥΤΤΑΡΟΤΟΞΙΚΟΤΗΤΑ ΕΝΑΝΤΙ ΤΟΥ ΑΥΤΟΛΟΓΟΥ ΕΝΔΟΜΗΤΡΙΟΥ**
- **ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ ΑΥΞΗΣΗ CD14⁺ ΚΑΙ CD44⁺ ΜΟΝΟΚΥΤΤΑΡΑ – ΗΠΙΑ ΑΛΛΑ ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ ΜΕΙΩΣΗ CD3⁺ Τ-ΛΕΜΦΟΚΥΤΤΑΡΩΝ ΚΑΙ CD20⁺ Β-ΛΕΜΦΟΚΥΤΤΑΡΩΝ ΣΤΟ ΠΕΡΙΦΕΡΙΚΟ ΑΙΜΑ**
- **ΥΨΗΛΟΤΕΡΑ ΕΠΙΠΕΔΑ TNF-Α, IL-6, IL-10, MCP-1 ΚΑΙ ΧΑΜΗΛΟΤΕΡΑ ΕΠΙΠΕΔΑ IL-8 ΣΕ CD3⁺ ΣΤΟ ΠΕΡΙΤΟΝΑΪΚΟ ΥΓΡΟ ΑΠΟ ΤΟ ΠΕΡΙΦΕΡΙΚΟ ΑΙΜΑ**
- **ΥΨΗΛΟΤΕΡΑ ΕΠΙΠΕΔΑ TNF-Α, IL-10, MCP-1, IL-8 ΣΕ CD14⁺ ΣΤΟ ΠΕΡΙΦΕΡΙΚΟ ΑΙΜΑ ΑΠΟ ΤΟ ΠΕΡΙΤΟΝΑΪΚΟ ΥΓΡΟ**

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΕΝΕΤΙΚΗΣ ΒΑΣΗΣ ΕΝΔΟΜΗΤΡΙΩΣΕΩΣ

- **6% ΤΩΝ ΣΥΓΓΕΝΩΝ ΤΩΝ ΑΣΘΕΝΩΝ
ΕΜΦΑΝΙΖΟΥΝ ΤΗ ΝΟΣΟ**
- **ΠΑΡΟΥΣΙΑ ΣΥΝΟΔΩΝ ΝΟΣΩΝ ΣΤΙΣ
ΑΣΘΕΝΕΙΣ ΚΑΙ ΣΤΟΥΣ ΣΥΓΓΕΝΕΙΣ
ΤΟΥΣ**
- **ΑΠΟΥΣΙΑ ΓΟΝΙΔΙΩΝ ΡΥΘΜΙΣΗΣ
ΚΥΤΤΑΡΙΚΟΥ ΚΥΚΛΟΥ ΣΤΙΣ
ΑΣΘΕΝΕΙΣ**

ΕΝΔΟΜΗΤΡΙΩΣΗ ΚΑΙ ΓΕΝΕΤΙΚΟΙ ΠΟΛΥΜΟΡΦΙΣΜΟΙ

- **ΚΥΤΤΑΡΟΚΙΝΕΣ (IFN- γ , IL-1 β , IL-6, IL-10, IL-RECEPTOR, IL-2-RECEPTOR 2, TNF-A,B, TNF-RECEPTOR 2)**
- **ΕΝΖΥΜΑ ΣΤΕΡΟΕΙΔΟΓΕΝΕΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΤΟΞΙΝΩΤΙΚΑ ΕΝΖΥΜΑ ΚΑΙ ΥΠΟΔΟΧΕΙΣ (P450c17, c19, GST M1,T1,P1, NAT-1,2, PPAR- γ , AHR)**
- **ΟΡΜΟΝΙΚΟΙ ΥΠΟΔΟΧΕΙΣ (ανδρογονικός υποδοχέας, οιστρογονικοί υποδοχείς α και β , προγεστερονικοί υποδοχείς)**
- **ΜΕΤΑΒΟΛΙΣΜΟΣ ΟΙΣΤΡΑΔΙΟΛΗΣ (COMT, 17- β -υδροξυστεροειδική δεϋδρογενάση τύπου 1)**
- **ΑΛΛΑ ΕΝΖΥΜΑ ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΟΛΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ (eNOS, AHSB, GALT)**
- **ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΑΥΞΗΤΙΚΩΝ ΠΑΡΑΓΟΝΤΩΝ (EGFR, RANTES, TGF- β , VEGF)**
- **ΜΟΡΙΑ ΠΡΟΣΚΟΛΛΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΝΖΥΜΑ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΗΝ ΕΞΩΚΥΤΤΑΡΙΑ ΟΥΣΙΑ (ICAM-, MMP-1, MMP-3, MUC-9, PAI-1)**
- **ΑΠΟΠΤΩΣΗ, ΡΥΘΜΙΣΤΕΣ ΚΥΤΤΑΡΙΚΟΥ ΚΥΚΛΟΥ, ΟΓΚΟΓΟΝΙΔΙΑ (FAS,FASL, p21, p53, ras)**
- **HLA**

ΕΝΔΟΜΗΤΡΙΩΣΗ – ΚΥΡΙΑ ΣΥΜΠΤΩΜΑΤΑ

- ΧΡΟΝΙΟ ΕΝΔΟΠΥΕΛΙΚΟ ΑΛΓΟΣ**
- ΔΥΣΜΗΝΟΡΡΟΙΑ**
- ΔΥΣΠΑΡΕΥΝΕΙΑ**

**ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ ΑΡΝΗΤΙΚΗ ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΣΤΗΝ
ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΤΗΣ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ
ΓΥΝΑΙΚΑΣ**

ΕΝΔΟΜΗΤΡΙΩΣΗ ΚΑΙ ΥΠΟΓΟΝΙΜΟΤΗΤΑ (I)

**ΤΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΤΩΝ ΥΠΟΓΟΝΙΜΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ
ΠΟΥ ΠΑΣΧΟΥΝ ΑΠΟ ΕΝΔΟΜΗΤΡΙΩΣΗ
ΚΥΜΑΙΝΕΤΑΙ ΑΠΟ 20 – 50%**

**ΠΑΡΑΜΕΝΕΙ ΑΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΤΟ ΑΝ Η ΕΝΔΟΜΗΤΡΙΩΣΗ
ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΤΗΝ ΑΙΤΙΑ ΤΗΣ ΥΠΟΓΟΝΟΜΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ
ΠΑΣΧΟΝΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ Ή ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΑΠΛΑ ΕΝΑ
ΤΥΧΑΙΟ ΣΥΝΕΠΑΚΟΛΟΥΘΟ**

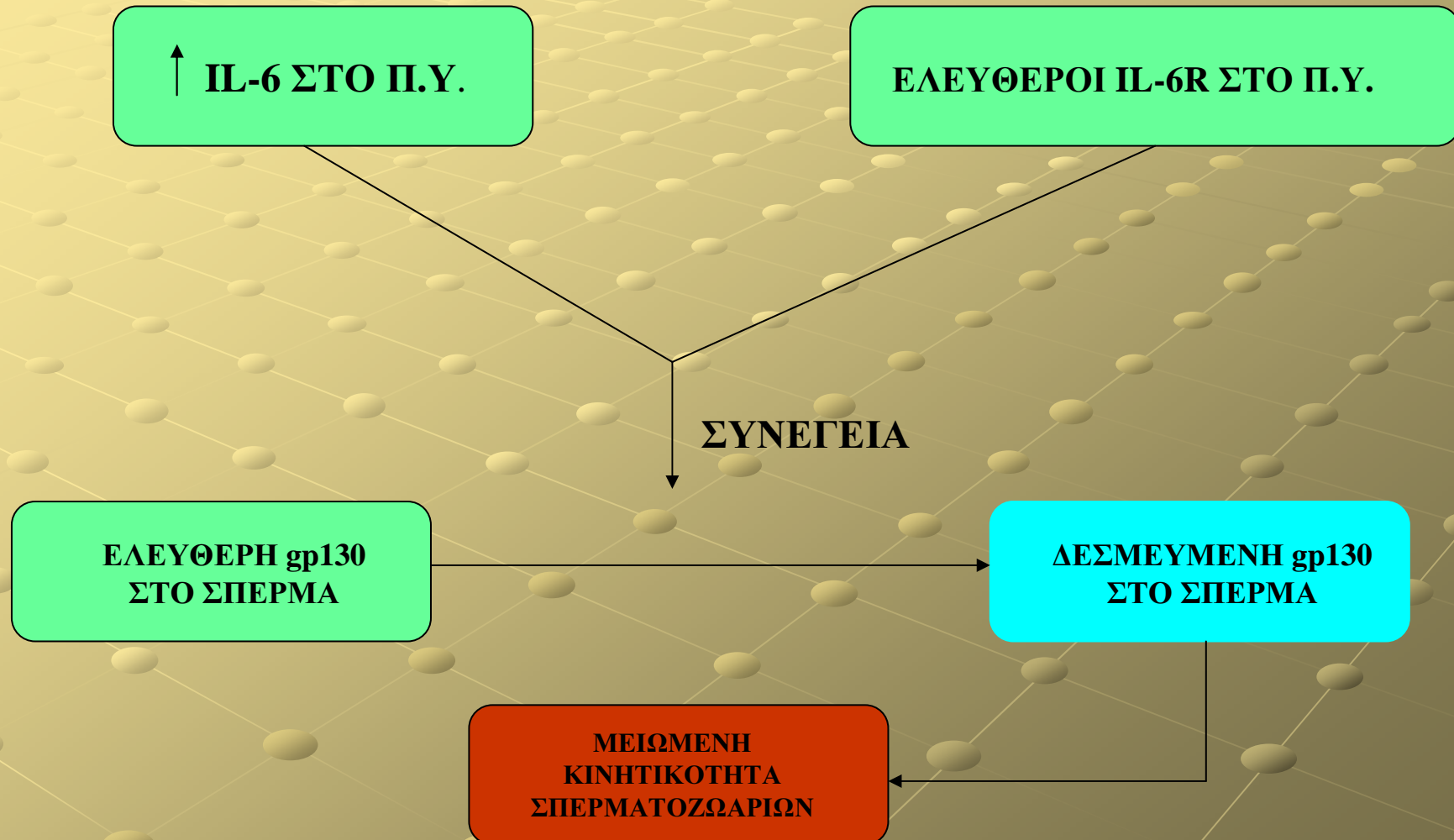
**ΑΠΟΛΥΤΗ ΣΧΕΣΗ ΑΙΤΙΟΥ-ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΞΥ
ΕΝΔΟΜΗΤΡΙΩΣΕΩΣ ΚΑΙ ΥΠΟΓΟΝΙΜΟΤΗΤΑΣ ΔΕΝ
ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΝΕΤΑΙ ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ**

ΕΝΔΟΜΗΤΡΙΩΣΗ ΚΑΙ ΥΠΟΓΟΝΙΜΟΤΗΤΑ (II)

ΠΑΘΟΦΥΣΙΟΛΟΓΙΚΟΙ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΙ ΥΠΟΓΟΝΙΜΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΕΝΔΟΜΗΤΡΙΩΣΗ :

- ΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΗΝ ΩΘΟΥΛΑΚΙΟΓΕΝΕΣΗ ΠΟΥ ΟΔΗΓΟΥΝ
ΣΕ ΦΤΩΧΗ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΩΑΡΙΩΝ, ΩΟΡΡΗΚΤΙΚΗ
ΔΥΣΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ, ΜΕΙΩΜΕΝΟ ΠΟΣΟΣΤΟ
ΓΟΝΙΜΟΠΟΙΗΣΗΣ, ΧΑΜΗΛΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΕΜΒΡΥΑ,
ΜΕΙΩΜΕΝΑ ΠΟΣΟΣΤΑ ΕΜΦΥΤΕΥΣΗΣ**
- ΔΙΑΤΑΡΑΧΗ ΩΧΡΙΝΙΚΗΣ ΦΑΣΗΣ**
- ΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΗΝ ΚΙΝΗΤΙΚΗ ΤΟΥ ΚΥΤΤΑΡΙΚΟΥ
ΚΥΚΛΟΥ ΤΩΝ ΚΟΚΚΙΩΔΩΝ ΚΥΤΤΑΡΩΝ**
- ΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΗΝ ΑΝΑΣΟΛΟΓΙΚΗ ΑΠΟΚΡΙΣΗ ΤΟΥ
ΩΘΟΥΛΑΚΙΚΟΥ ΥΓΡΟΥ**

ΕΝΔΟΜΗΤΡΙΩΣΗ ΚΑΙ ΥΠΟΓΟΝΙΜΟΤΗΤΑ (III)

ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΗ ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ ΠΟΥ ΣΥΝΔΕΕΤΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΕΝΔΟΜΗΤΡΙΩΣΗ

- **ΑΛΛΕΡΓΙΕΣ**
- **ΕΥΑΙΣΘΗΣΙΕΣ ΣΕ ΔΙΑΦΟΡΑ ΕΞΩΓΕΝΗ ΧΗΜΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΩΝ ΤΩΝ ΦΑΡΜΑΚΩΝ**
- **ΣΥΧΝΕΣ ΛΟΙΜΩΞΕΙΣ – ΣΥΝΔΡΟΜΟ ΕΥΚΟΛΟΥ ΚΑΜΑΤΟΥ**
- **ΠΡΟΠΤΩΣΗ ΜΙΤΡΟΕΙΔΟΥΣ ΒΑΛΒΙΔΑΣ**
- **ΑΥΞΗΜΕΝΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΡΚΙΝΩΝ ΜΑΣΤΟΥ, ΩΟΘΗΚΩΝ, ΜΕΛΑΝΩΜΑΤΟΣ, ΛΕΜΦΩΜΑΤΟΣ NON-HODGKIN ΣΤΙΣ ΠΑΣΧΟΥΣΕΣ ΚΑΙ ΣΤΟΥΣ ΣΥΓΓΕΝΕΙΣ ΤΟΥΣ**
- **ΑΥΤΟΑΝΟΣΑ ΝΟΣΗΜΑΤΑ (θυρεοειδίτιδες Hashimoto και Graves, Λύκος, Ρευματοειδής Αρθρίτιδα, Πολλαπλή Σκλήρυνση, νόσος Meniere) ΣΤΙΣ ΠΑΣΧΟΥΣΕΣ ΚΑΙ ΣΤΟΥΣ ΑΜΕΣΟΥΣ ΣΥΓΓΕΝΕΙΣ ΤΟΥΣ**

ΔΙΑΓΝΩΣΗ ΕΝΔΟΜΗΤΡΙΩΣΕΩΣ

- **ΦΥΣΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΗ**
- **ΜΕΤΡΗΣΗ CA 125 ΣΤΟ ΠΕΡΙΦΕΡΙΚΟ ΑΙΜΑ**
- **ΥΠΕΡΗΧΟΓΡΑΦΙΑ, ΑΞΟΝΙΚΗ ΚΑΙ ΜΑΓΝΗΤΙΚΗ ΤΟΜΟΓΡΑΦΙΑ**
- **ΛΑΠΑΡΟΣΚΟΠΗΣΗ**

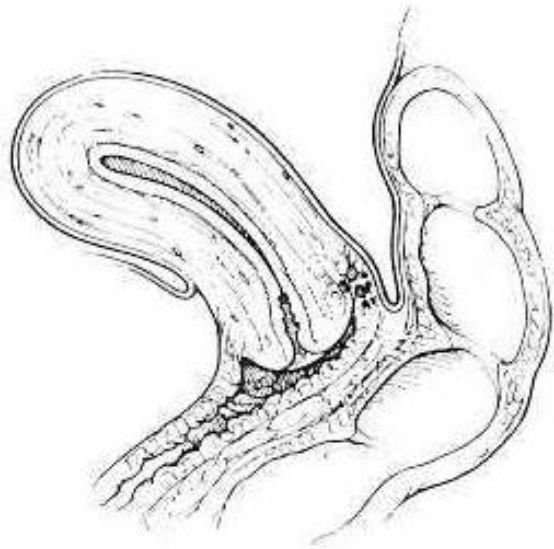
ΣΤΑΔΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΕΝΔΟΜΗΤΡΙΩΣΕΩΣ (I)

- **ΒΑΘΜΟΣ ΔΙΑΣΠΟΡΑΣ
ΕΝΔΟΜΗΤΡΙΚΩΝ ΕΜΦΥΤΕΥΜΑΤΩΝ**
- **ΕΚΤΑΣΗ ΕΝΔΟΠΥΕΛΙΚΩΝ
ΕΜΦΥΤΕΥΜΑΤΩΝ**
- **ΕΜΠΛΟΚΗ ΤΩΝ ΔΟΜΩΝ ΤΗΣ
ΠΥΕΛΙΚΗΣ ΧΩΡΑΣ ΣΤΗ ΝΟΣΟ**
- **ΒΑΘΜΟΣ ΑΠΟΦΡΑΞΗΣ ΣΑΛΠΗΓΓΩΝ**

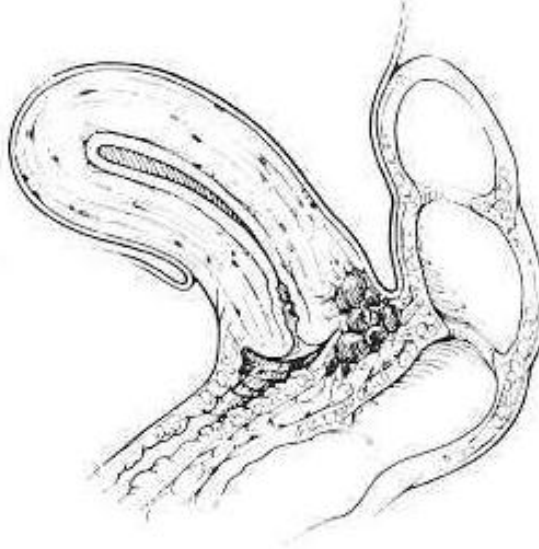
ΣΤΑΔΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΕΝΔΟΜΗΤΡΙΩΣΕΩΣ (II)

ΣΤΑΔΙΟ		ΒΑΘΜΟΣ ΣΟΒΑΡΟΤΗΤΑΣ ΝΟΣΟΥ
ΣΤΑΔΙΟ I	→	ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΝΟΣΟΣ
ΣΤΑΔΙΟ II	→	ΗΠΙΑ ΝΟΣΟΣ
ΣΤΑΔΙΟ III	→	ΜΕΤΡΙΑ ΝΟΣΟΣ
ΣΤΑΔΙΟ IV	→	ΣΟΒΑΡΗ ΝΟΣΟΣ

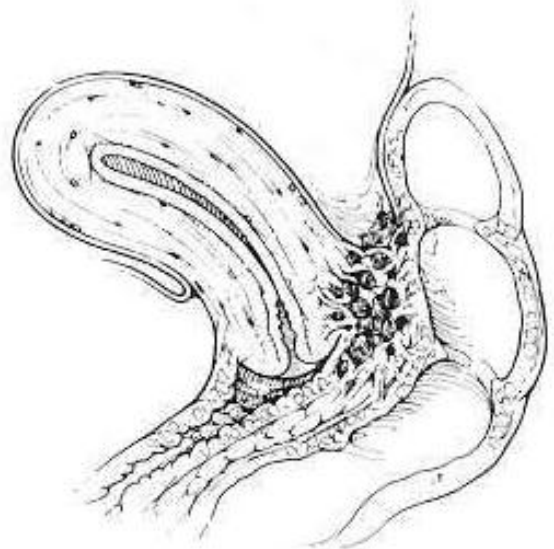
Η ΣΤΑΔΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΕΝΔΟΜΗΤΡΙΩΣΕΩΣ ΔΕΝ ΑΠΟΤΥΠΩΝΕΙ
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΤΗΝ ΕΝΤΑΣΗ ΤΟΥ ΑΛΓΟΥΣ, ΤΟΝ ΚΙΝΔΥΝΟ ΚΑΙ ΤΟ
ΒΑΘΜΟ ΥΠΟΓΟΝΙΜΟΤΗΤΑΣ Ή ΑΛΛΑ ΣΥΜΠΤΩΜΑΤΑ

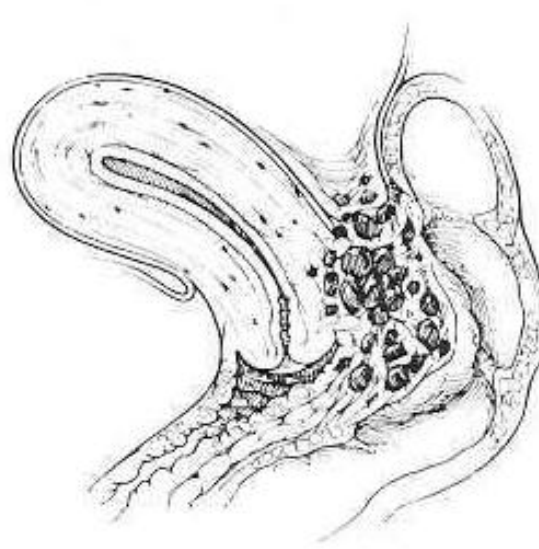
Stage I

Stage II

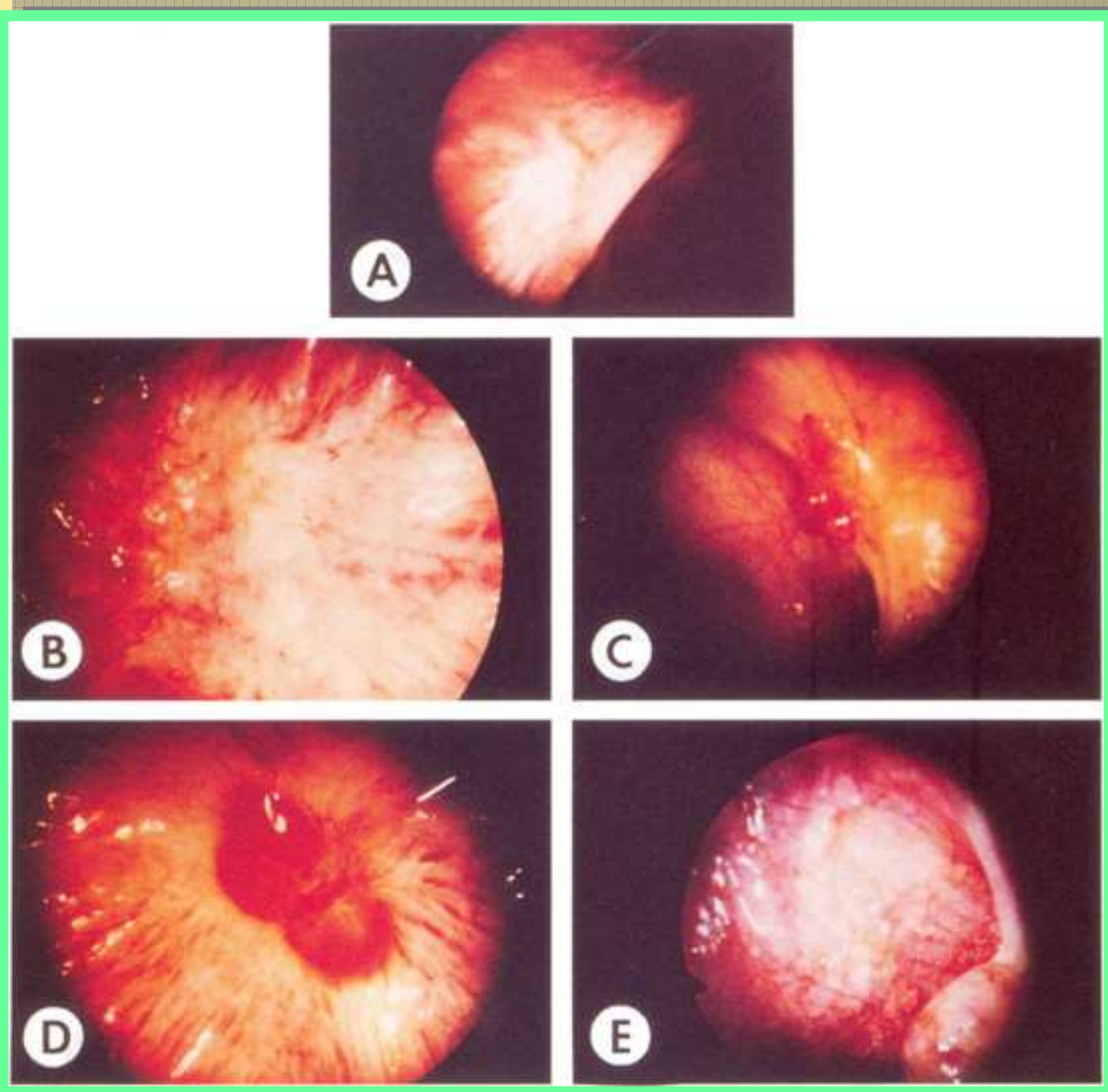

Stage III

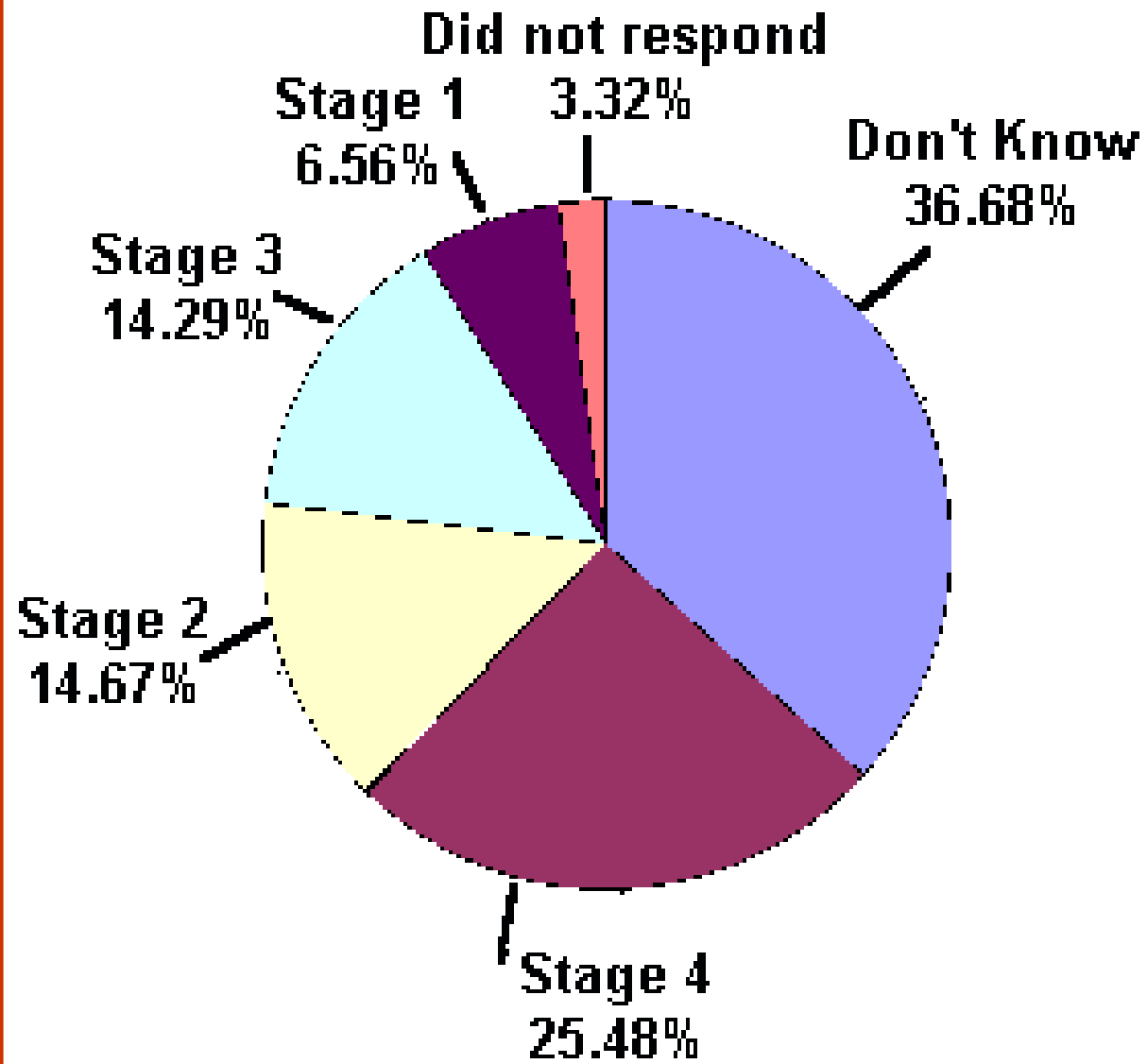
Stage IV

**ΣΧΗΜΑΤΙΚΗ
ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗ
ΣΤΑΔΙΟΠΟΙΗΣΗΣ
ΕΝΔΟΜΗΤΡΙΩΣΕΩΣ
ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗΝ
ΑΝΑΘΕΩΡΗΜΕΝΗ
ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΗΣ
ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗΣ
ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ
ΓΟΝΙΜΟΤΗΤΑΣ**

**ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗ
ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗ
ΣΤΑΔΙΩΝ
ΕΝΔΟΜΗΤΡΙΩΣΕΩΣ
ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗΝ
ΑΝΑΘΕΩΡΗΜΕΝΗ
ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΗΣ
ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗΣ
ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ
ΓΟΝΙΜΟΤΗΤΑΣ**

Stage of Endo

Η ΕΝΔΟΜΗΤΡΙΩΣΗ
ΕΙΝΑΙ *ΟΙΣΤΡΟΓΟΝΟ-*
ΕΥΑΙΣΘΗΤΗ ΤΟΠΙΚΗ
ΝΟΣΟΣ ΜΕ
ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΕΣ
ΕΠΠΤΩΣΕΙΣ

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗΣ

- **ΣΟΒΑΡΟΤΗΤΑ ΣΥΜΤΩΜΑΤΩΝ**
- **ΤΥΠΟΣ ΣΥΜΠΤΩΜΑΤΩΝ**
- **ΗΛΙΚΙΑ ΑΣΘΕΝΟΥΣ**
- **ΕΠΙΘΥΜΙΑ ΚΥΗΣΕΩΣ**
- **ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ**
- **ΠΑΡΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗΣ
ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗΣ**
- **ΚΟΣΤΟΣ**

ΕΙΔΗ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗΣ ΕΝΔΟΜΗΤΡΙΩΣΕΩΣ

- **ΜΗ ΕΠΕΜΒΑΤΙΚΗ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ
ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ**

ΦΥΣΙΚΕΣ ΘΕΡΑΠΕΙΕΣ

ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΕΣ ΘΕΡΑΠΕΙΕΣ

- **ΕΠΕΜΒΑΤΙΚΗ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ
ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ**

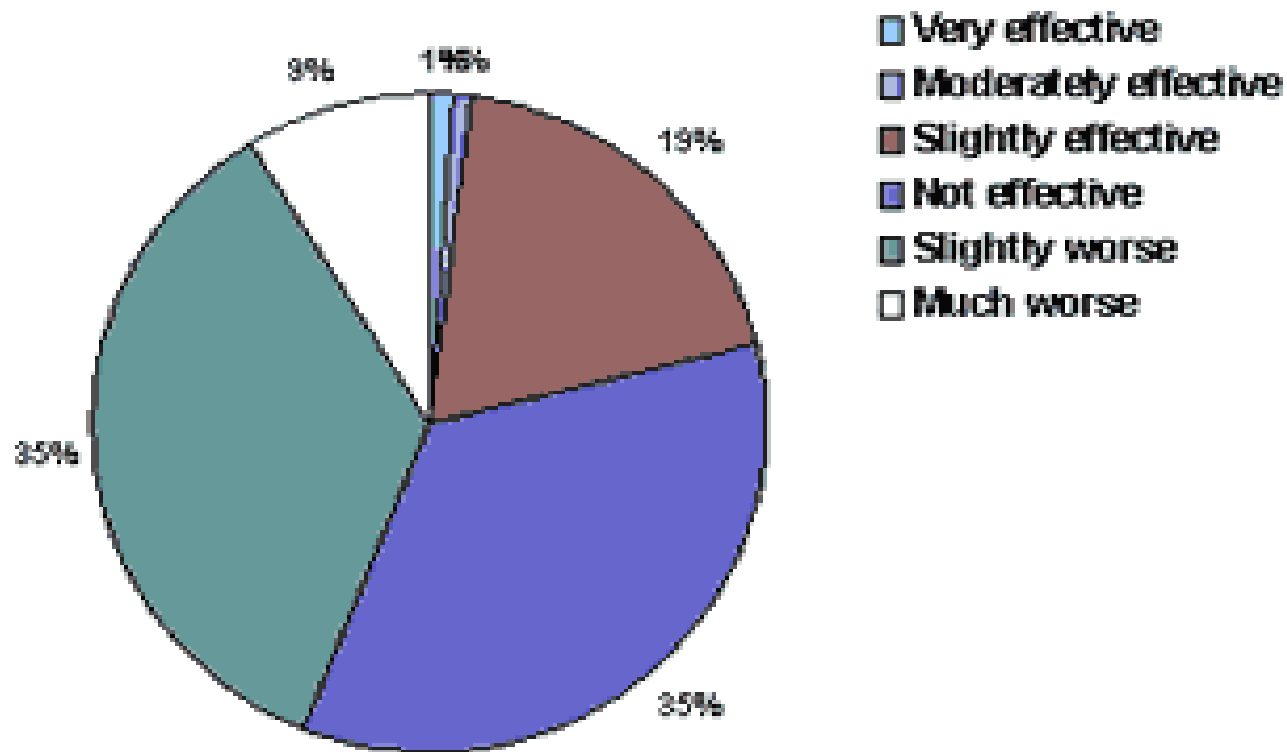
ΛΑΠΑΡΟΣΚΟΠΗΣΗ

ΛΑΠΑΡΟΤΟΜΙΑ

ΥΣΤΕΡΕΚΤΟΜΙΑ

- **ΣΥΝΔΥΑΣΜΕΝΕΣ ΘΕΡΑΠΕΙΕΣ**

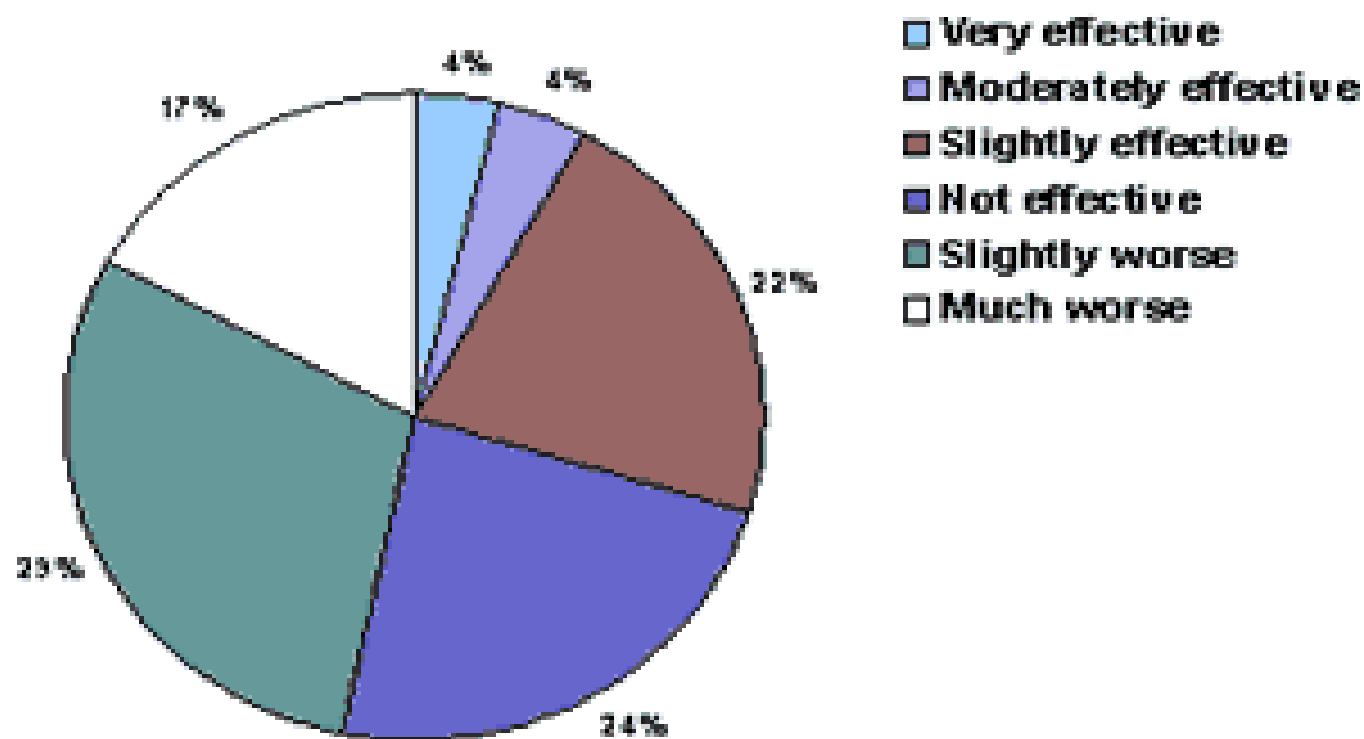
Effectiveness of painkillers

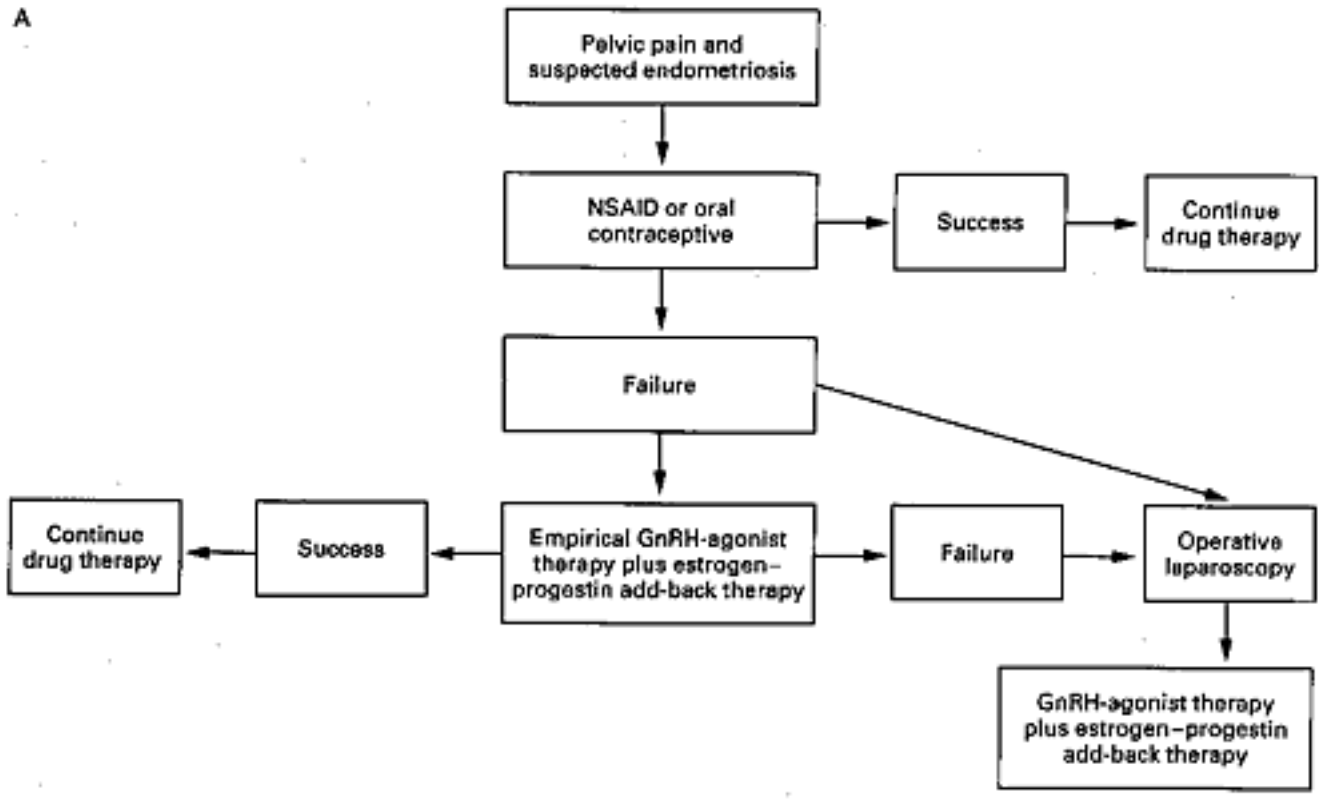
Lois Himmelstein 09/2005

EAPPG Pain and Quality of Life Survey, 2004-2005 (n=8043)

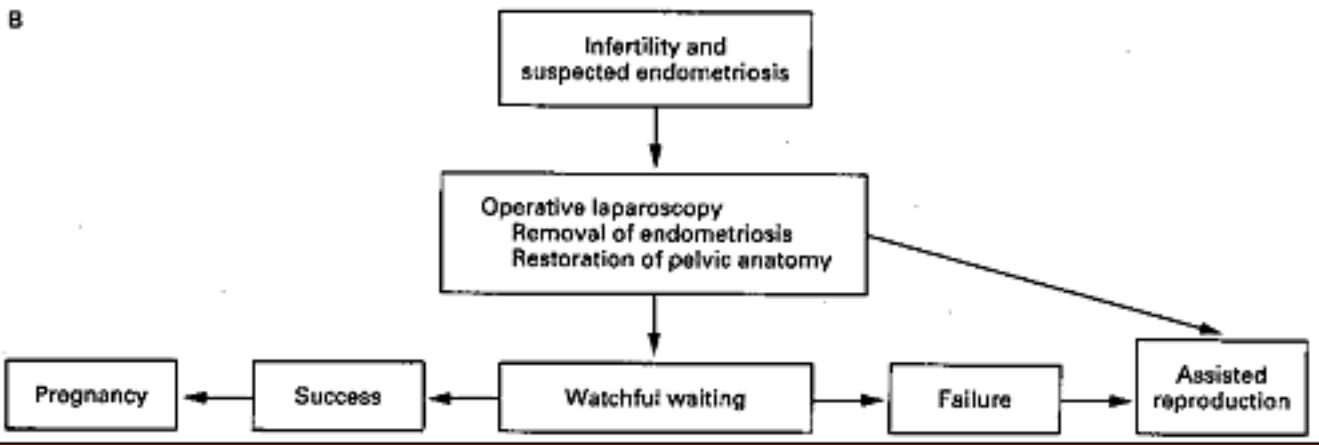
Effectiveness of surgery

A

B

ΣΤΟΧΟΙ ΦΥΣΙΚΩΝ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΩΝ

- **ΜΕΙΩΣΗ ΤΩΝ ΕΝΔΟΓΕΝΩΝ ΟΙΣΤΡΟΓΟΝΩΝ**
- **ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΤΗΣ ΙΣΟΡΡΟΠΙΑΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΕΝΔΟΓΕΝΩΝ ΟΙΣΤΡΟΓΟΝΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΡΟΓΕΣΤΕΡΟΝΗΣ ΥΠΕΡ ΤΗΣ ΔΕΥΤΕΡΗΣ ΣΕ ΒΑΡΟΣ ΤΩΝ ΠΡΩΤΩΝ**
- **ΡΥΘΜΙΣΗ ΤΗΣ ΣΥΝΘΕΣΗΣ ΤΩΝ ΠΡΟΣΤΑΓΛΑΝΔΙΝΩΝ**
- **ΑΝΟΣΟΡΥΘΜΙΣΗ**

ΦΥΣΙΚΕΣ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΝΔΟΜΗΤΡΙΩΣΗ

● ΜΗ ΔΙΑΙΤΗΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ

**ΑΣΚΗΣΗ – ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΙΔΑΝΙΚΟΥ
ΣΩΜΑΤΙΚΟΥ ΒΑΡΟΥΣ**

**ΒΕΛΟΝΙΣΜΟΣ-ΑΡΩΜΑΤΟΘΕΡΑΠΕΙΑ-
MASSAGE-ΥΟΓΑ-ΗΛΕΚΤΡΟΘΕΡΑΠΕΙΑ-
AYURVEDA**

● ΔΙΑΙΤΗΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ

ΡΥΘΜΙΣΗ ΠΡΟΣΤΑΓΛΑΝΔΙΝΩΝ

**ΡΥΘΜΙΣΗ ΟΙΣΤΡΟΓΟΝΩΝ-
ΠΡΟΓΕΣΤΑΓΟΝΩΝ**

ΡΥΘΜΙΣΗ ΠΡΟΣΤΑΓΛΑΝΔΙΝΩΝ

- **ΑΝΑΣΤΟΛΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ PGE2 ΚΑΙ PGF2a ΚΑΙ ΔΙΕΓΕΡΣΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ PGE1**
- **ΜΗ ΣΤΕΡΟΕΙΔΙΚΑ ΑΝΤΙΦΛΕΓΜΟΝΩΔΗ (ΙΒΟΥΠΡΟΦΑΙΝΗ)**
- **ΑΥΞΗΣΗ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ ΜΕ ΕΛΑΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΝΤΑ ΟΜΕΓΑ-3-ΚΑΙ -6-ΛΙΠΑΡΑ ΟΞΕΑ ΔΙΕΓΕΙΡΟΥΝ ΤΗΝ ΠΑΡΑΓΩΓΗ PGE1 (2000 mg ημερησίως)**
- **ΜΕΙΩΣΗ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ ΕΛΑΙΩΝ ΜΕ ΚΕΚΟΡΕΣΜΕΝΑ ΛΙΠΑΡΑ ΟΞΕΑ (ΖΩΪΚΟ ΒΟΥΤΥΡΟ, ΚΡΕΑΣ)**

ΔΙΑΙΤΗΤΙΚΗ ΦΥΣΙΚΗ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΗΣ ΕΝΔΟΜΗΤΡΙΩΣΕΩΣ (I)

- **Ω-3 και Ω-6 πολυακόρεστα λιπαρά οξέα (2000 mg ημερησίως)**
- **Φυτικές Ινες (15-25 mg ημερησίως)**
- **Silymarin (70-200 mg 2-3 φορές ημερησίως)**
- **Δι-ινδολυθεθάνιο (60-120 mg ημερησίως)**
- **D,L-Φαινυλαλανίνη (2X375 τρείς φορές ημερησίως)**
- **Πεπτικά Ενζυμα (lipase, cellulase, protease, amylase : 2-3 tbl x 2 ημερησίως)**

ΔΙΑΙΤΗΤΙΚΗ ΦΥΣΙΚΗ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΗΣ ΕΝΔΟΜΗΤΡΙΩΣΕΩΣ (II)

- **Βιταμίνες A (15000 IU), C (1000 mg), E (400 IU), Φυλικό Οξύ (800 mcg), B12 (100 mcg)**
- **Μαγνήσιο (500-100 mg), Χρώμιο (200 mcg), Ψευδάργυρος (30 mg), Ασβέστιο (500 mg), Νάτριο (200 mg), Κάλιο, Σελήνιο**
- **Κιτροφλαβονειδή (100 mg)**

ΔΙΑΙΤΗΤΙΚΗ ΦΥΣΙΚΗ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΗΣ ΕΝΔΟΜΗΤΡΙΩΣΕΩΣ (III)

- **ΔΡΟΓΟΘΕΡΑΠΕΙΑ** (*Oenothera biennis* (ανοσορυθμιστικό), *Vitex agnus castus* (εξομάλυνση ορμονών), *Cimicifugae racemosae rhimoza* (αντισπασμωδικό και χαλαρωτικό, αναλγητικό), *Taraxacum* (ήπιο διουρητικό), *Dioscorea villosa* (αντισπασμωδικό, αναλγητικό, υπακτικό), *Viburnum prunifolium* και *opulus* (αναλγητικό), *Angelica sinensis* (αναλγητικό, αποσυμφορητικό),

ΔΙΑΤΡΟΦΗ ΣΤΗΝ ΕΝΔΟΜΗΤΡΙΩΣΗ

● **ΑΝΟΣΟΥΘΟΜΙΣΤΙΚΕΣ ΤΡΟΦΕΣ**

φασόλια, φακές, κρεμμύδι, σκόρδο, καρότο, γιαούρτι, πράσινο τσάϊ, μπίρα, ηλιόσποροι

● **ΟΡΜΟΝΟΥΘΟΜΙΣΤΙΚΕΣ ΤΡΟΦΕΣ**

όσπρια, μούρα, σκόρδο, μήλα, μαϊντανός, λαχανικά, καρύδια, ηλιόσποροι, καρότα, φασκόμηλο, κουνουπίδι, μπρόκολο, ρύζι

● **ΠΡΟΣΤΑΓΛΑΝΔΙΝΟΥΘΟΜΙΣΤΙΚΕΣ ΤΡΟΦΕΣ**

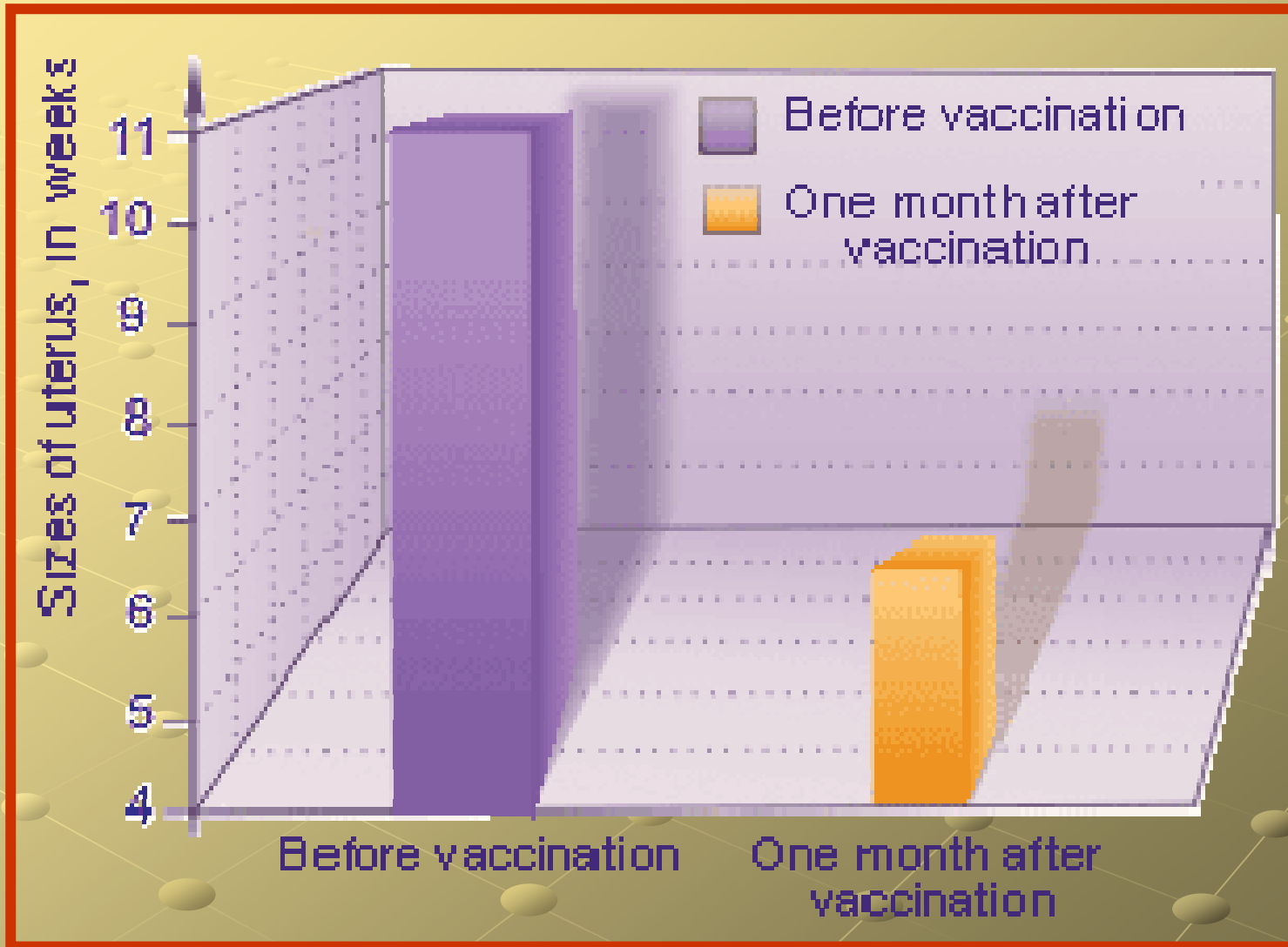
έλαια με ω-3 και ω-6 πολυακόρεστα λιπρά οξέα, λινέλαιο, evening primrose, Safflower oil, Walnut oil, ιχθυέλαια)

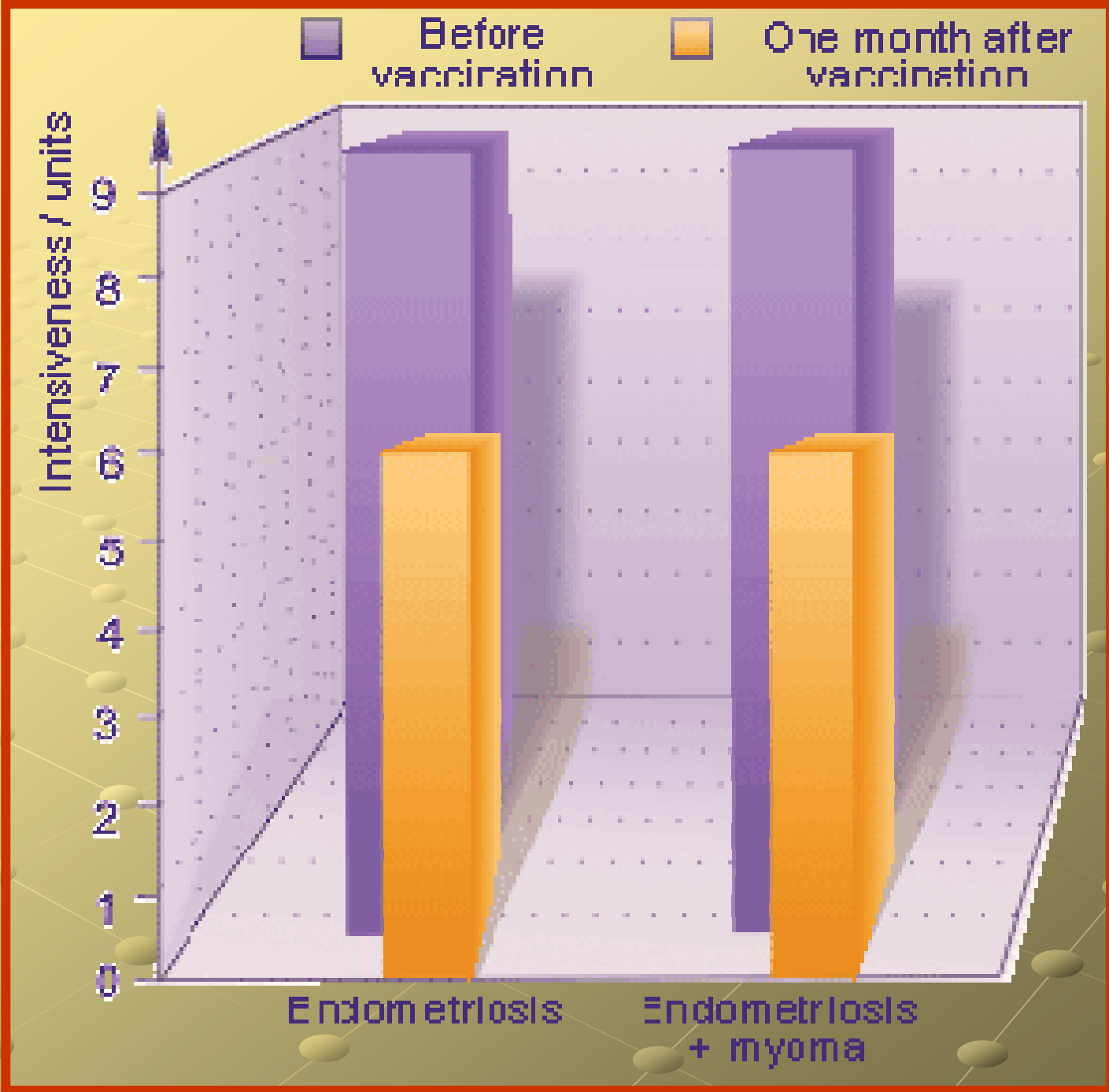
ΔΙΑΤΡΟΦΗ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΑΠΟΦΕΥΓΕΤΑΙ ΣΤΗΝ ΕΝΔΟΜΗΤΡΙΩΣΗ

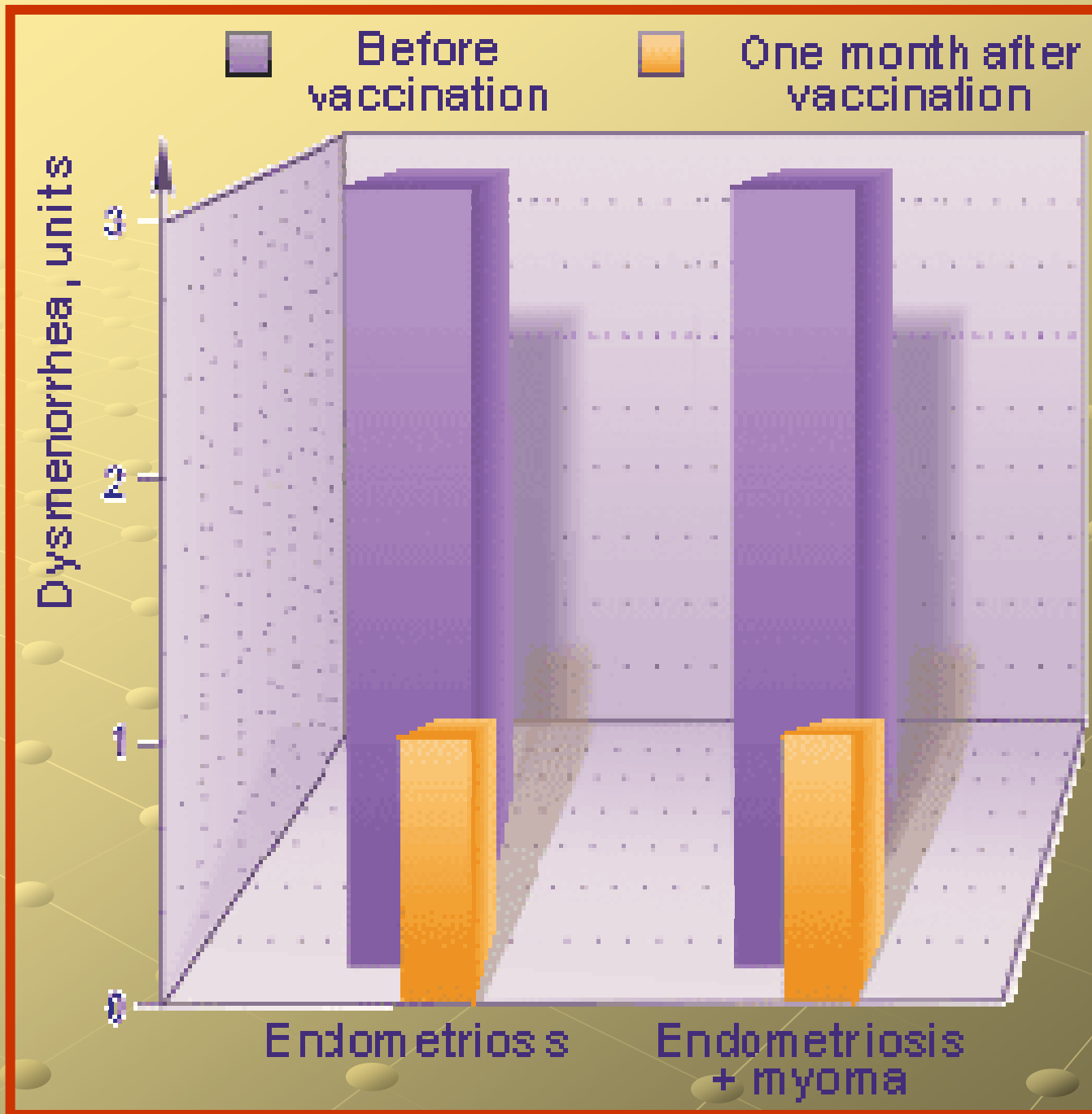
- **ΝΤΟΜΑΤΕΣ**
- **ΑΛΚΟΟΛ**
- **ΚΑΦΕΪΝΗ**
- **ΖΑΧΑΡΗ, ΜΕΛΙ**
- **ΣΙΤΑΡΙ, ΨΩΜΙ, ΚΕΪΚ, ΖΥΜΑΡΙΚΑ**
- **ΡΑΦΙΝΑΡΙΣΜΕΝΟΙ ΥΔΑΤΑΝΘΡΑΚΕΣ**
- **ΚΡΕΑΣ**
- **ΣΟΓΙΑ**
- **ΓΑΛΑ, ΤΥΡΙ, ΒΟΥΤΥΡΟ**
- **ΑΥΓΑ**

ΠΡΟΣΘΕΤΑ ΦΑΡΜΑΚΑ ΠΟΥ ΔΟΚΙΜΑΖΟΝΤΑΙ ΣΤΗ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΕΝΔΟΜΗΤΡΙΩΣΕΩΣ

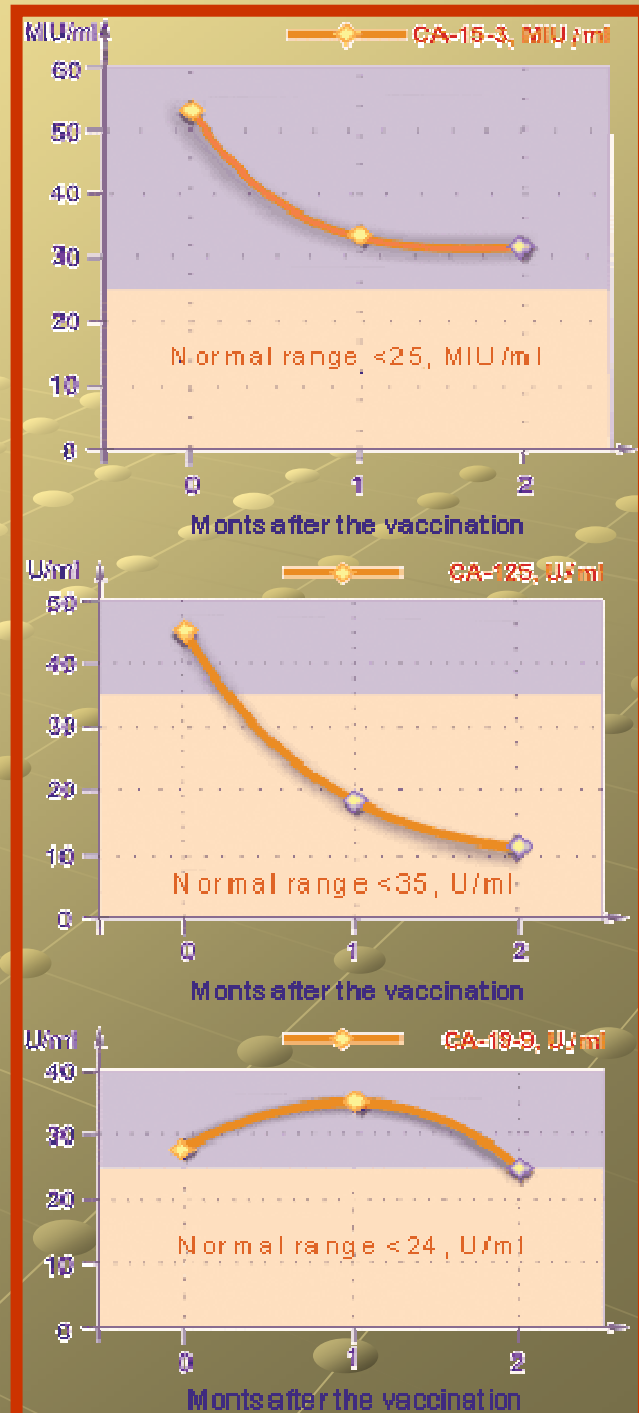
- **RU-486 (mifepristone)**
- **TERBULATIN (Bricanyl, Brethaine, Brethione)**
- **GESTRINONE (Dimetriose)**
- **ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΕΣ ΤΟΥ ΜΕΤΑΒΟΛΙΣΜΟΥ ΤΗΣ
ΕΞΩΚΥΤΤΑΡΙΑΣ ΟΥΣΙΑΣ (marimastat, BAY 12-9066,
AG 3340, Col-3, Neovastat, batimastat, ilomastat)**
- **ΑΝΤΙΑΓΓΕΙΟΓΕΝΕΤΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ**
 1. δραστικότητα έναντι των ενδοθηλιακών κυττάρων (TNP-470, thalidomide, squalamine, combrestatin)
 2. παρεμπόδιση των διενδοθηλιακών συνδέσμων (vitaxin, EMD 121974)
 3. παρεμποδιστές των αυξητικών παραγόντων των ενδοθηλιακών κυττάρων [interferons, anti-VEGR monoclonal antibodies και VEGF tyrosine kinase inhibitors (SU5416, PTK787)]
- **RESAN**

ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΣΤΑ ΕΠΙΠΕΔΑ ΤΩΝ ΚΑΡΚΙΝΙΚΩΝ ΔΕΙΚΤΩΝ

**Η ΑΝΟΣΟΘΕΡΑΠΕΙΑ ΤΗΣ
ΕΝΔΟΜΗΤΡΙΩΣΕΩΣ ΚΑΙ ΤΗΣ
ΣΥΝΔΥΑΣΜΕΝΗΣ ΜΟΡΦΗΣ ΤΗΣ ΜΕ
ΜΥΩΜΑ ΜΗΤΡΑΣ ΜΕ ΤΟ **ΕΕΝΟΓΟΝΙΚΟ****

ΕΜΒΟΛΙΟ RESAN ΟΔΗΓΕΙ ΣΕ
ΥΠΟΣΤΡΟΦΗ Ή ΠΛΗΡΗ ΕΞΑΦΑΝΙΣΗ ΤΩΝ
ΕΝΔΟΜΗΤΡΙΩΜΑΤΩΝ, ΤΗΣ ΟΖΩΔΟΥΣ
ΜΥΟΜΑΤΩΣΕΩΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΣΧΕΤΙΚΩΝ
ΚΥΣΤΙΚΩΝ ΜΟΡΦΩΜΑΤΩΝ ΤΩΝ
ΩΟΘΗΚΩΝ

**ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥ
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗΣ ΕΞΑΤΟΜΙΚΕΥΣΗΣ
ΣΤΗ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΗΣ
ΕΝΔΟΜΗΤΡΙΩΣΕΩΣ**

- **ΜΕΛΕΤΗ ΕΝΔΟΓΕΝΟΥΣ ΠΕΡΙΦΕΡΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΟΠΙΟΕΙΔΩΝ**
- **ΜΕΛΕΤΗ ΓΕΝΕΤΙΚΗΣ ΒΑΣΗΣ ΕΝΔΟΜΗΤΡΙΩΣΕΩΣ ΜΕ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΟ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝ**

ΓΕΝΕΤΙΚΗ ΒΑΣΗ ΑΘΗΡΩΣΚΛΗΡΥΝΣΗΣ

ΓΕΝΕΤΙΚΗ ΒΑΣΗ ΟΞΕΙΔΩΤΙΚΗΣ ΟΜΟΙΟΣΤΑΣΙΑΣ

ΓΕΝΕΤΙΚΗ ΒΑΣΗ ΑΝΟΣΟΛΟΓΙΚΗΣ ΟΜΟΙΟΣΤΑΣΙΑΣ

ΓΕΝΕΤΙΚΗ ΒΑΣΗ ΟΣΤΙΚΟΥ ΜΕΤΑΒΟΛΙΣΜΟΥ